

Petr Bezruč a Lolo

Nový seriál

Slezské zemské muzeum si letos připomíná významné jubileum. Právě letos uplyne 200 let od založení prvního veřejného muzea, později Zemského muzea pro Rakouské Slezsko, k jehož tradici se Slezské zemské muzeum hlásí. U příležitosti tohoto významného jubilea připravilo SZM celou řadu zajímavých výstav, koncertů i akcí. V sérii článků o zajímavostech ze sbírkových fondů SZM se dnes představuje Památník Petra Bezruče. Jeden z největších literárních památníků v České republice spravuje více než 200 tisíc knih a dokumentů od osmi desítek literátů. Spolu se Srubem Petra Bezruče je ideálním místem pro přiblížení života a tvorby významného slezského básníka.

Petr Bezruč – jméno známé nejen literárním historikům, ale rovněž široké veřejnosti. Jméno básníka, „pěvce slezského lidu“, jež se paradoxně k nelibosti svého nositele stalo věcí veřejnou. Zájem o něj neutuchá do dnešního dne. Co nového se o něm ještě dá říci? Škoda že jméno v titulku nezni ta „Lola“, povzdychne si možná čtenář, to bychom se aspoň mohli těšit na nějaké nové pikantnosti z básníkovy intimního života. A opravdu: kdo by čekal historiky ze šantánu či snad skandální odhalení básníkovy milenky, bude zklamán. Lolo byl totiž tvor docela jiný.

S Lolem se Petr Bezruč seznámil v srpnu roku 1935 a bylo to přátelství prchavé a pomíjivé, a přesto na básníka zapůsobilo natolik, že proniklo i do jeho díla. Od roku 1911 navštěvoval Bezruč v Brance u Opavy pravidelně svého přítele Čenka Kanclíř-

PAMÁTNÍK Petra Bezruče v Opavě. Foto: archiv

ře, v té době řídicího učitele, se kterým podnikal množství turistických výletů po Beskydech a blízkém okolí. Na dvoře jeho domu se také Bezruč poprvé seznámil s Lolem, když tento přiletěl přilákán čerstvým masem. Lolo byl přítel neočekávaný, a tím pozoruhodnější – byl to dravý pták, poštolka obecná. Čeněk Kanclíř vzpomíná, jak mu Bezruč zcela propadl. Lolo k němu přilétával, sedal mu na rameno a čečral mu vlasy, a básník, známý svým ostychem před lidmi, s ním na oplátku vedl dlouhé hovory. „Nezapomenutelný byl jeden obrázek před naší chalupou,“ píše Kanclíř „Bezruč si sedl s knihou v ruce na schůdky před domkem, vedle něho uvelebil se kocour, který nás provázela na vycházkách až ku Mohrovu mlýnu u Kylešovic (skorem 1 hodina cesty) a před něj lehl si na zem náš velký pes Rolf a nad hlavou Bezruče na okapu pod střechem asi 2 m vysoko sedl si Lolo a moudřýma očima pohlížel na skupinu dole a čistil si pera.“ Asi po třech týdnech se jednoho dne Lolo sebral a odletěl

nadobro. Všechny tyto své zvířecí kamarády zachytil Bezruč v textu s až káštnerovským názvem Lolo a druho-
hové, který vyšel jako soukromý tisk v roce 1937. Jako autor není Bezruč výslovně uveden, místo jména najdeme parafu OLD, leč pod ní typický obrázek ještěra, ikonu Petra Bezruče. Knížka je to drobná a útlá, zachycující idylu venkovského života v sepětí s přírodou, která pro Bezruče znamenala útočiště před světem jeho (nevyžádané) slávy. V jednom se však Bezručovo líčení oné epizody s Lolem liší od vyprávění Kanclířova. Bezruč píše, že poštolku našli při procházce v lese, když vypadla z hnízda, vzali ji s sebou domů a starali se o ni, než vyrostla. Poštolka za tu dobu tak zkrotla, že jí ani nemuseli přistřihávat křídla, protože se ze svých výletů vždy poslušně vracela.

Ale ať tak či tak, obraz Petra Bezruče jako Františka z Assisi, který rozmlouvá se zvířaty a nachází v těchto posluchačů vnitřní klid a rovnováhu, to nenarušuje.

Tereza Tomášová